

Soli Deo Gloria

Jedině Bohu buď sláva

**Listopad 2024
Ročník 5, číslo 49**

**Mé dny jsou jak stín, který se
prodlužuje, usychám jako bylina.
Ty však, Hospodine, ty zůstáváš
věčně, budeš připomínán ve všech
pokoleních.
(Žalm 102,12–13)**

OBSAH

Slavná jednota Kristovy církvě	3
Štít víry	4
Běda vám ... když vás budou všichni chválit	5
Když křesťanský vedoucí padne	8
Vinobraní a paběrkování	13
Průvodce pro rodiče – <i>Jak mluvit s dětmi o politické angažovanosti</i>	18
O milosrdenství	25
Hospodin se ujímá vdovy	26
Ustanovení starších – zvláštní případy	29
Podpora harmonie v církvi	34

Vydává **Spolek Soli Deo Gloria**

Bellušova 1810/19, 155 00 Praha 5

Odp. redaktor Jaroslav Kernal

© Spolek Soli Deo Gloria

www.solideogloria.cz

kernalj@solideogloria.cz

Č. účtu 2602365989/2010 (Fio)

Vychází měsíčně.

Ev. č.: MK ČR E 24450

Tisk: Tisk Pětka s.r.o.

Horova 1631

252 63 Roztoky

QR Platba

SOLI DEO GLORIA

*Blaze těm, kteří se drží práva, tomu,
kdo si v každém čase vede spraved-
livě. (Ž 106,3)*

Bůh nás nevykoupil jenom pro věčný život s ním, ale ponechal nás vykopené zde na zemi, abychom tady byli svědectvím o něm, abychom byli světlem a solí země. To se děje, když jsme ve svém charakteru stále podobnější Pánu Ježíši Kristu, když vyhlasujeme dobrou zprávu o spasení z milosti skrze víru a když usilujeme o právo a spravedlnost v tomto světě. Ani jedna z těch věcí nám nepřinese chválu tohoto světa, ale když kteroukoliv z nich opomeneme nebo odsuneme do pozadí, přestaneme svítit a být slaní.

V tomto čísle najdete pár různorodých článků, které ale spojuje téma světla a soli, spravedlnosti, práva a pravdy, které jsou ruku v ruce s láskou a milosrdenstvím.

Věřím, že vás povzbudí na cestě následování Pána Ježíše Krista a pomohou vám lépe rozumět jeho plánu pro naše životy v tomto světě.

Jaroslav Kernal

SLAVNÁ JEDNOTA KRISTOVY CÍRKVE

John Bunyan (1628–1688)

Jednota a pokoj jsou ve všech církvích závazkem milým Bohu, který je nazýván původcem pokoje, a ne zmatku. Boží Duch se raduje z jednoty našich duchů, ale kde jsou sváry a rozdělení, tam je naopak Boží Duch zarmoucen. Proto apoštol sotva vyzve Efezské, aby nezarmucovali Ducha Božího, hned přidává lék proti tomuto zlu: aby odložili hořkost a zlé řeči „a byli k sobě navzájem laskaví, dobrosrdeční, odpouštěli si navzájem, jako i Bůh pro Krista odpustil vám“ (Ef 4,32).

Tak jako se jednota a pokoj líbí Bohu a těší jeho Ducha, těší i srdce a ducha Božího lidu – jednota a pokoj přinášejí mezi nás nebe na zem. Proto nám apoštol říká, že „Boží království není v tom, co jíme a pijeme, ale ve spravedlnosti, pokoji a radosti z Ducha svatého“ (Ř 14,17). Kde je jednota a pokoj, tam je nebe na zemi; tím zakoušíme první plody onoho požehnaného stavu, v jehož plodnosti budeme jednou žít, až budeme shromážděni před „slavnostním shromážděním církve prvorozených, jejichž jména jsou zapsána v nebi, a před Bohem, soudcem všech, a před zesnulými spravedlivými, kteří již dosáhli cíle,“ (Žd 12,23).

Jednota a pokoj církve činí společenství svatých žádoucím. Co jiného než rozdělení církevní společenství ztrpčuje a zatěžuje? Neslyšeli jste mnohé stěžovat si, že je církevní společenství unavuje kvůli církevním sporům? Ale tam, kde je jednota a pokoj, tam křesťané touží po společenství.

ŠTÍT VÍRY

Petr Chelčický (1390–1460)

Dále apoštol říká: „...a vždycky se štítem víry, jímž byste uhasili všechny ohnivé střely toho Zlého. Přijměte také ,přílbu spasení a ,meč Ducha, jímž je slovo Boží.“

Těmito slovy apoštol učí všechny věrné vojáky Kristovy, aby si oblékli Boží zbroj do tohoto těžkého boje, a přikazuje jim, aby si vzali štít víry, aby je nepřátelé, kteří na ně budou zdaleka střílet, nezranili. Tímto štítem má být víra.

Člověk totiž může být oklamán dvojitým způsobem: Jednak skrze lásku k žádostem, a jednak skrze nevědomost rozumu. Apoštol už je naučil, že mají about nohy svých žádostí, a nyní je učí, aby si vzali víru jako štít. Ale víra je o věcech neviditelných a duchovních, o věcech budoucích a je jako světlo, jímž je osvěcován rozum, a je jako štít, který zadrží každou silnou duchovní a tělesným okem neviditelnou ránu.

Proto je k tomuto boji zapotřebí, aby měl člověk skrze víru světlo a viděl, jak se k němu blíží všemožné duchovní a neviditelné těžkosti, a odkud povstávají. Kvůli těmto věcem má mít člověk víru v sobě, neboť prorok říká: „Spravedlivý bude živ z víry“ a „bez víry není možné zalíbit se Bohu“.

A ďábel to dobře ví, že bez víry se člověk nemůže líbit Bohu, proto se pilně snaží zaslepit lidi tak, aby nerozuměli víře, a kvůli tomuto neporozumění se nelíbili Pánu Bohu. A někdy dokonce takoví lidé vědí, jak se mohou Bohu líbit, ale nemají víru a nechápou, co to víra je. Také tímto druhým způsobem ďábel klame lidi, takže sice vědí o víře, ale nerozumí tomu, co to víra je a nemají opravdové srdce víry. A tak pro nepochopení toho, co je to víra, upadají lidé do bludů kvůli veliké chytrosti ďábla.

BĚDA VÁM ... KDYŽ VÁS BUDOU VŠICHNI CHVÁLIT

Jaroslav Kernal

Ale běda vám, bohatým, vždyť vám se už potěšení dostalo. Běda vám, kdo jste nyní nasyceni, neboť budete hladovět. Běda, kdo se nyní smějete, neboť budete plakat a naříkat. Běda, když vás budou všichni lidé chválit; vždyť stejně se chovali jejich otcové k falešným prorokům. (Lk 6,24–26)

Zde je jedno z těch velikých malých slůvek v Bibli. Na začátku 24. verše je jedno veliké ALE – slovo, které znamená naprostý protiklad. Je tady druhá strana mince. Je tady ta odvrácená strana.

Tady začíná série Ježíšových „běda“. Lukáš zaznamenal tyto Ježíšovy výroky jako varování pro nás. Podívejte se na to, komu jsou tato slova určena? Ježíš mluví k úplně stejné skupině lidí, jako v případě blahoslavenství. Jsme to právě my, kdo potřebujeme slyšet také varování. Jak rádi a jak často chceme slyšet ty hezké věci – zaslíbení, povzbuzení, nasycení, radost. Ale Boží Slovo obsahuje celou řadu napomenutí, varování a spoustu nepříjemných věcí. Věcí, které ani věřící často nechtějí slyšet. Věcí, které nejsou oblíbené a které se neposlouchají dobře. Přesto jsou v Písmu, a proto je musíme kázat.

Kdo miluje napomenutí, miluje poznání, kdežto kdo domluvy nenávidí, je tupec. (Př 12,1)

Nikdo z nás nechce, aby ho Bůh označil za tupce nebo hlupáka. Proto chceme slyšet také napomenutí z Božího Slova. Jaká jsou tedy Ježíšova běda? Jedná se o paralely k blahoslavenstvím. Blaze chudým, ale běda vám bohatým. Vám už se potěšení dostalo. Krásným příkladem je boháč z 16. kapitoly Lukáše. Ježíš vypráví příběh o dvou lidech – velmi bohatém muži a žebrákovi jménem Lazar.

Rozdílné životy, rozdílné cesty, rozdílný úděl po smrti. Když boháč v pekle pozdvihl oči, volal o milost, ale co slyšel?

Synu, vzpomeň si, že se ti dostalo všeho dobrého už za tvého života, a Lazarovi naopak všeho zlého. Nyní on se raduje a ty trpíš. (Lk 16,25)

Problémem nebylo jeho bohatství, ale to, jak s ním nakládal. Problémem byl jeho život, který nebyl odevzdaný Kristu. Protože tam, kde je život odevzdaný Kristu, tam je odevzdané i bohatství avšechno ostatní. Kde Bůh otevírá srdce, tam otevírá také dlaně. Proto je bohatým v Písmu přikazováno, aby se starali o chudé.

Další běda se týká jistých a smějících se a pokaždé je to opak předchozích blahoslavenství. A poslední „běda“ (v. 26) znovu ukazuje na to, co je klíčem. Není problémem být bohatý, není problémem být nasycený nebo se smát. Ale 26. verš nám ukazuje, že problémem je, když to všechno je jenom kvůli lidem a jejich chvále a nikoliv kvůli Bohu a jeho chvále. To je jednání, před kterým Ježíš varuje. To je jednání, které odlišuje křesťany od těch, kdo křesťany nejsou. Křesťan je ten, kdo miluje Boha na prvním místě, a všechno, čím je, všechno, co má, a všechno, co dělá, dává nejprve Bohu. To nikdy nemůže být jednání nekřesťanů. Protože oni nemilují Boha.

A tak Ježíš říká, běda vám, když vás budou všichni chválit. Na takovém jednání není něco v pořádku. A stejně se chovali jejich otcové k falešným prorokům. Byli to Boží proroci, kteří přinášeli varování a napomenutí od Boha, kteří volali k pokání a k opuštění hříchů a kteří byli nenáviděni a vražděni. A byli to naopak falešní proroci, kteří volali: „Pokoj, pokoj, nic nehrozí, ničeho se nemusíte bát. Všechno je v pořádku. Hřích to je cizí slovo, které používají ti nmoderní lidé, kteří mají hrozné názory.“

Ježíš nás tady učí rozlišovat – rozlišovat mezi těmi, kdo jsou křesťany a těmi, kdo nejsou. A toto rozlišování je o to důležitější, že Ježíšovo vyučování směřovala na prvním místě do kruhu těch, kdo ho následovali. Proč mě oslovujete Pane, a neděláte, co říkám?

Chtěl bych zdůraznit dvě věci: Jednak je tady Boží standard, podle kterého máme žít. Žít s vědomím toho, že se Ježíš dívá, žít s pohledem upřeným na Ježíše, žít z moci Ducha svatého, protože jinak to ani není možné. Žádný člověk nemůže žít podle tohoto standardu. Jenom jeden to dokázal – Ježíš. A pokud jsme vložili víru do jeho rukou, tak on žije v nás a on v nás žije tento nadpřirozený život. Je to prosté. Nebude to snadné, ale bude to jednoduché. Jednoduchý život víry.

Tou druhou věcí je ono rozlišení. Slyšeli jsme blaze chudým, běda bohatým. Kde jsme? V které skupině těchto lidí se nacházíme? Jsme mezi těmi požehnanými, nebo mezi těmi káranými? V mnoha dnešních sborech můžeme slyšet úplně jinou písničku: „Blaze bohatým, blaze spokojeným, blaze těm, co mají vždycky co jíst, blaze těm, co nemusí plakat ...“ Je to tak trochu součást naší lidské přirozenosti, že chceme tyto věci. Ale to není opravdové evangelium. Opravdové evangelium znamená absolutní závislost na Bohu. A to je skutečné požehnání. Znamená odevzdání všeho do rukou Ježíše.

Jsou věci, které Pánu dáváme jaksi „přirozeně“ a jde to samo, ale potom jsou věci, kde to tak jednoduché není. A tady můžeme s naprostou jistotou říct, že Ježíš vždycky chce, abychom mu odevzdali to, co mu chceme dát ze všeho nejméně. Bohatý mladík lpěl na svém majetku, a proto odešel smutný od Krista. Pro nás tady vyvstává otázka, na čem lpíme my? Co je tím pozemským pokladem pro mě? Vydali jsme všechno Kristu a žijeme nyní jako správci toho, co on sám nám svěřil? Čí chválu chceme slyšet?

Ale oni toužili po lepší vlasti, po vlasti nebeské. Proto sám Bůh se nestydí nazývat se jejich Bohem. Vždyť jim připravil své město. (Žd 11,16)

KDYŽ KŘESŤANSKÝ VEDOUCÍ PADNE

Warren Peel

Koncem září byla zveřejněna dvě zoufale smutná oznámení, jedno od Trinity Bible Church v Dallasu a druhé od vedení OnePassion Ministries:

Starší církve Trinity Bible Church v Dallasu s lítostí oznamují, že Steven J. Lawson byl s okamžitou platností na dobu neurčitou odvolán ze všech služeb v církvi Trinity Bible Church v Dallasu. Před několika dny byli starší v Trinity Bible Church v Dallasu informováni Stevem Lawsonem o nevhodném vztahu, který měl s jednou ženou. Starší se se Stevem setkali a budou mu i nadále stát po boku a modlit se za něj s konečným cílem jeho osobního pokání. Steve již nebude od dallaské církve Trinity Bible Church dostávat žádnou odměnu.

Správní rada OnePassion Ministries s lítostí oznamuje, že Steven J. Lawson se nedávno správní radě přiznal, že měl nevhodný vztah se ženou, což je hřích, který ho diskvalifikoval ze služby. V reakci na to se Steve vzdal všech svých závazků v OnePassion Ministries... Steve se přiznal a lituje škod, které způsobil své rodině, církvi, pověsti OnePassion Ministries a především Ježíši Kristu.

Není pochyb o tom, že mnozí z nás měli z kázání a spisovatelské služby Steva Lawsonsna velký prospěch. Zpráva o jeho odchodu ze služby za těchto okolností je pro nás velkým šokem. Dábel rád využívá veřejných pádů Pánových služebníků k tomu, aby přiměl ostatní věřící klopýtnout nebo zhřešit – jeho záměry nám nejsou neznámé (2K 2,11). S ohledem na to se snažme na tuto zprávu reagovat co nejzbožněji. Jak bychom měli na tuto smutnou zprávu reagovat?

Truchlete s truchlícími

Měli bychom truchlit s truchlícími. Všichni jsme spojeni jeden s druhým, a tak když trpí jedna část těla, trpíme všichni. Měli bychom truchlit s rodinou Steva Lawsons a s rodinou oné druhé ženy, které se to týkalo, s jejich církvemi a přáteli v jejich bolesti a modlit se, aby je Pán podepřel a dal jim milost odpustit hříšníkovi, který padl, vyznal svůj hřích a činil pokání.

Střežte své srdce

Měli bychom střežit své vlastní srdce. „Kdo si myslí, že stojí, ať si dává pozor, aby nepadl“ (1K 10,12). Zdvojnásobme své vlastní úsilí, abychom se uchránili hříchu. Voddie Baucham to vystihl velmi dobře: „Nejmoudřejší muž v Bibli upadl do sexuálního hříchu, nejsilnější muž v Bibli upadl do sexuálního hříchu a nejzbožnější muž v Bibli upadl do sexuálního hříchu. Myslet si, že se mi tento hřích nemůže stát, znamená myslet si, že jsem moudřejší než Šalamoun, silnější než Samson a zbožnější než král David.“ Ó, jak naléhavě se potřebujeme modlit, aby Duch svatý chránil každého z nás!

Modlete se za své vedoucí

Ještě vroucněji bychom se měli modlit za ochranu našich pastýřů a všech, kteří slouží ve vedení. Dábel je lev řvoucí, který neustále číhá na kořist (1Pt 5,8). Modlíte se takto pravidelně za své pastýře a starší?

Pamatujte na naši slabost

Měli bychom si uvědomit, že i padlý křesťan je stále křesťanem. Věřícímu, který padne a činí pokání, má být odpuštěno, ať už jsou následky jeho hříchu jakékoli; stále je to bratr a jako s bratrem s ním máme jednat (2Te 3,14–15).

Dávejte si pozor na pokušení

Měli bychom si dávat pozor na konkrétní pokušení a hříchy, které přicházejí, když slyšíme o pádu křesťanského vedoucího, a modlit se za Boží milost, abychom jim odolali:

1. *Cynismus*. „Pravděpodobně to dělají všichni a nejsou o nic lepší než on – nikomu ve vedení se nedá věřit.“

2. *Pýcha*. „Tohle jsem nikdy neudělal, takže jsem lepší než on.“

3. *Samolibost*. „Toho bych se já nikdy nemohl dopustit, takže jsem lepší než on.“ „Ať se nechlubí ten, kdo se opásává, jako ten, kdo pás odkládá“ (1Kr 20,11). Počkejte, až budete v bezpečí v nebi, než začnete mluvit o věcech, které byste nikdy neudělali. Robert Murray M'Cheyne byl jedním z nejzbožnějších mužů své generace, ale říkal, že zárodky všech hříchů jsou v jeho srdci. Stačí trocha vody a správné podmínky, a kdo ví, jaké jedovaté ovoce by z našich srdcí mohlo vzejít? Ujistěte se, že máte blízké přátele, díky kterým budete vykazatelní.

4. *Sebespravedlnost*. Můžeme být jako farizeové, kteří jásají nad ženou přistiženou při cizoložství, protože nám to dává pocit nadřazenosti, když najdeme nějakého ubohého, nešťastného, padlého bratra nebo sestru v horším stavu, než jsme my. Co řekl Pán lidem s takovým duchem? „Kdo z vás je bez hříchu, ať první hodí po ní kamenem“ (J 8,7). Možná jsme se tohoto hříchu nedopustili, ale kolika jinými hříchy jsme vinni? Kolika dalších sexuálních hříchů jsme se dopustili, i když ne tohoto konkrétního? Kolikrát vás Pán ve své milosti odvrátil právě od této cesty, abyste se nedostali až do takového stádia, do jakého se dostal tento muž?

Nepomlouvejte

Měli bychom se chránit před pokušením klevetit a planě spekulovat. Trinity Bible Church a OnePassion Ministries moudře říkají co nejméně podrobností o tom, co se přesně stalo. Řekly toho dost a lidé, kteří potřebují vědět víc, vědí víc. Naše hříšné srdce možná chce vědět víc, ale musíme se vyrovnat s tím, že nám do toho nic není.

Neměli bychom se snažit číst mezi řádky toho, co bylo veřejně řečeno. Při nedostatku dalších informací je totiž naší povinností předpokládat pokud možno to nejlepší. Láska má naději (1K 13,7). Proč bychom měli zaplňovat vakuum tím, že budeme o padlém bratrovi předpokládat to nejhorší? Proč nepředpokládat pokud možno to nejlepší?

Přestože se od zveřejnění zprávy objevilo několik dalších podrobností, široká veřejnost toho mnoho neví a ani vědět nepotřebuje. Doufejme, že tento „nevhodný vztah“, ačkoli je zjevně natolik závažný,

že Steva Lawsons diskvalifikuje z dalšího působení ve službě, nebyl tak hříšný, jak by mohl být.

Zavažte se k modlitbě

Zavažme se, že o tomto tématu nebudeme mluvit ani nebudeme myslet na Steva Lawsons, aniž bychom se za něj a jeho rodinu a za ženu, se kterou měl tento vztah, a její rodinu modlili. Modleme se, aby jeho pokání bylo skutečně upřímné, aby jeho žena a rodina dostali milost odpustit mu, stejně jako Bůh v Kristu odpustil jim.

Modleme se, aby Kristova věc byla podpořena tím, že se tato hrozná situace bude řešit biblicky věrným způsobem, aby místo zastírání a sebeospravedlňování došlo k pokání, milosti a láskyplné kázni. Modleme se za obnovu padlého bratra, i kdyby to mělo znamenat, že už nikdy nebude stát na kazatelně. Modleme se, aby žádný křesťan neupadl do tohoto hříchu a nevyužil k tomu pád tohoto muže jako záminku.

Zachovejte si víru

Mnozí křesťané, když se dozvědí o pádu významného křesťanského vůdce, skrze kterého jim Bůh požehnal, začnou pochybovat o správnosti jeho učení a o opravdovosti požehnání, které díky jeho službě získali. Nakonec je však každý služebník evangelia jen křehkou hliněnou nádobou, kterou si Pán ve své milosti a moci vybral, aby ji použil k budování svého lidu.

To, že nějaké požehnání někdy přišlo skrze hříšného člověka, svědčí o Boží velikosti – Bůh dokáže nakreslit rovnou čáru i křivým klackem. Pavel mluvil o některých lidech, kteří hlásali Krista z hříšných pohnutek, dokonce ze závidivosti a soutěživosti, ale byl schopen říci, že hlavní je, že se zvěstuje Kristus, a z toho se radoval.

Budte vděční

Především bychom měli být hluboce vděční za milost Pána Ježíše Krista, bez níž by každý z nás byl ztracen. „Budeš-li mít, Hospodine, na zřeteli nepravosti, kdo obstojí, Panovníku?“ (Ž 130,3). Pán Ježíš žil životem, v němž ani jednou, ani myšlenkou, ani slovem, ani činem neměl s nikým nevhodný vztah – naopak, měl s každým dokonale vhodný vztah.

Na kříži trpěl a zemřel, aby odčinil Stevův hřích, ať už byl jakýkoli, a všechny jeho další nespočetné hříchy i hříchy nás všech, jeho lidu, aby nám bylo odpuštěno. „Budeš-li mít, Hospodine, na zřeteli nepravosti, kdo obstojí, Panovníku? Ale u tebe je odpuštění; tak vzbuzuješ bázeň.“ (Ž 130,3–4).

Smiluj se nade mnou, Bože, pro milosrdenství svoje, pro své velké slitování zahlad' moje nevěrnosti, moji nepravost smyj ze mne dokonale, očist' mě od mého hříchu!

Doznávám se ke svým nevěrnostem, svůj hřích mám před sebou stále. Proti tobě samému jsem zhřešil, spáchal jsem, co je zlé ve tvých očích.

A tak se ukážeš spravedlivý v tom, co vyřkneš, ryzí ve svém soudu.

Ano, zrodil jsem se v nepravosti, v hříchu mě počala matka. Ano, v opravdovosti máš zalíbení, dáváš mi poznávat tajuplnou moudrost. Zbav mě hříchu, očist' yzopem a budu čistý, umyj mě, budu bělejší nad sněh. Dej, ať slyším veselí a radost, ať jásají kosti, jež jsi zdeptal.

Odvrať svou tvář od mých hříchů, zahlad' všechny moje nepravosti.

Stvoř mi, Bože, čisté srdce, obnov v mém nitru pevného ducha.

Jen mě neodvrhuj od své tváře, ducha svého svatého mi neber!

Dej, ať se zas veselím z tvé spásy, podepři mě duchem oddanosti.

Budu učit nevěrné tvým cestám a hříšníci navrátí se k tobě.

Vysvobod' mě, abych nebyl vinen krví, Bože, Bože, moje spásu, ať plesá můj jazyk pro tvou spravedlnost.

Panovníku, otevři mé rty, ať má ústa hlásají tvou chválu.

Oběť, kterou bych dal, se ti nezalíbí, na zápalných obětech ti nezáleží.

Zkroušený duch, to je oběť Bohu. Srdcem zkroušeným a zdeptaným ty, Bože, nepohrdáš!

Prokaž dobro Sijónu svou přízní, vybuduj jeruzalémské hradby.

Pak se ti zalíbí oběti spravedlnosti, zápaly a celopaly, pak ti budou na oltáři obětovat býčky.

(Ž 51,3–21)

VINOBRANÍ A PABĚRKOVÁNÍ

Jan Karafiát (1846–1929)

*Což není Efrajimovo paběrkování lepší než Abíezerovo vino-
braní? (Sd 8,2)*

Zde jsou, milí přátelé v Kristu, dvojí lidé: Efrajim, velké, silné pokolení, a Gedeon z pokolení Manasesova. Ať chtějí nebo nechtějí, jsou tu; a je tady vinobraní a jsou tu jejich paběrky. Kdo dostane vinobraní a kdo dostane paběrky? Mně nejde o historickou přednášku, mně jde o mne a o vás. Tady jsem, tady je vinobraní a hojnost, a tady jsou paběrky, co zbylo, čím druzí pohrdli a nechtěli. Kdo dostane vinobraní, kdo dostane paběrky? Tady ukazují, co mám na mysli. Tady je dvojí pokolení: jedno jako lvíčátko, které vyběhne z lesa a dívá se, co kde uloví. Vinobraní, ne nějaké paběrky! Ale tady je jiné pokolení a to se dívá na svět jinak. „Ti lidé jsou zde kvůli tomu, abychom jim přinesli něco pěkného!“ Myslíte si, že obě pokolení dopadnou stejně?

Rád bych předkládal trojí.

I. Dva neobrácení

Je tu Efrajim, a je tu Abíezer. Představte si, že Efrajim zůstal neobrácený, světský člověk a Abíezer také. A ženou se do světa, aby každý uchvátil co nejvíce. Ať uchvátíte vinobraní a ať zbude ostatek komukoliv, to zůstává stejné, když jsou oba neobrácení. Nikdy to nezůstane takové, jaké to má být nebo mohlo být. To platí o nás. Ať uchvátíme vinobraní nebo paběrky, nikdy to nebude takové, jaké to mělo být, všechno to bude pochybené, budete velmi zklamáni, protože jste neobrácení lidé. Pokolení Efrajimovo – to jsou svěštější lidé! Vidíte ty světské tvrdé způsoby: Je zle! Ale když je vlast v nebezpečí, sedí, a když se druzí odváží, pak mluví a dostanou hlavní kořist!

Gedeon je jiný člověk. Nejen, že to je rek, který se odváží, krásně poslechne Pána Boha, jen tři sta jich vezme a vykoná, co má vykonat, ale když mu dělají těžkosti ti zde, velice pokorně jim odpoví: „Což není

Efrajimovo paběrkování lepší než Abiezerovo vinobraní?“ Jako byste četli ilustraci k Přísloví 16,32: „Lepší je shovívavý než bohatýr, a kdo ovládá sebe, je nad dobyvatele města.“ Tu ho máte, toho reka Gedeona: Krásně ovládá svou mysl a odpovídá tak pokorně. Mohl s nimi zatočit jinak! Kde se to vzalo? Podívejte se, prosím, do epištoly Filipským 2,3–4: „v ničem se nedejte ovládat ctižádostí ani ješitností, nýbrž v pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe; každý ať má na mysli to, co slouží druhým, ne jen jemu.“ I takového Efrajima. Kde se to vzalo? To se mohlo vzít jen z Ducha svatého. Zde je již rozdíl: Efrajim, naprosto světský člověk, Gedeon však vedený Duchem Božím.

Každý přirozený člověk je takový Efrajim. Ať se druzí obětují a vydávají se do nebezpečí, ale vinobraní ať připadne nám! To je v mém srdci a v tvém srdci a v každém světském srdci. Co si chcete představit? Ať se druzí obětují, ale až se bude dělit kořist, ať my máme lví podíl. A když si to ty na světě od lidí neobrácených představuješ jinak, protože jsou tak vzdělaní a vydaření, tak se musíš zklamat! A neoklamali tě oni, oklamal ses sám! Jak jste si mohli od takových lidí přát takové věci? Oni se neobětují, ale nároky si budou dělat na vinobraní. Tak to nese s sebou tělo. Vy nejste hříšní, vy jste takoví, jací přirozeně všichni jsme. Pak rozumíte tomu společenskému, sociálnímu zápasu. To je zápas o vinobraní a o paběrek. Kdo má dostat vinobraní a kdo paběrek? Kteří jsou lepší a kteří jsou špatnější? Ti zámožní? Ti nejsou lepší. Ti chudí? Ti také nejsou lepší. Ti jedni jsou tělesní a budou si vždycky dělat nároky na vinobraní, a ti chudí jsou světšší a budou si také dělat nároky na vinobraní.

Ale proč tedy držíš s těmi chudými? Nu, proto, že není možné, abych měl Pána Ježíše rád a nedržel s dělníky, ne proto, že jsou chudí, ale z jiné příčiny. Protože ten chudý povídá: Oni nám neubližují ti zámožní, ale ten jejich kapitál. A když se mají věci tak, že lidé říkají, že je drtí kapitál, tu budu vždycky držet s těmito lidmi, protože podle Slova Božího ten člověk, ať je jaký chce, je vždycky lepší než jakýkoli kapitál. A jestli je to tak, jak to povídá, že kapitál ho drtí, pak se musí kapitál nějak spoutat, aby nemohl drtit. Ale co arci kážu, je něco jiného: Ať uchvátíte vinobraní, více než dosti, nebo jen ať nám zůstanou paběrky, všechno to stejně zklame.

Ale chudí řeknou: Nu, to není pravda! Nás trápí bída, ta táhne dolů, a proto nevěříme, že budeme zklamáni, když budeme mít více než dost. – To jste stejně na omylu a budete zklamáni. Copak já potřebuji na světě? Pokrm a nápoj a slušný oděv. To máte pravdu. Dost! Ale vy nad to potřebujete lásku, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrotu, věrnost, tichost, sebeovládání a to ostatní ovoce Ducha svatého. Nemyslete si, že vám bez toho bude dobře. Nikdy vám pokrm a nápoj nestačí. A tady arci bída vás táhne dolů a nedá vám žádné radosti, ale teď jste uchvátili vinobraní, máte víc než dost. Co vám to dá? Víc než dost je právě takové zlo jako méně než dost. Myslíte, že bohatství táhne vzhůru? To je omyl. Bohatství táhne také dolů, jako bída. Nemyslete si, že vám to půjde víc k duhu. Když toho máte víc než dost, to je proti Božímu řádu. On řekl, že máte mít dost. A kde je v tom ovoce Ducha svatého? Nikde.

Proto, když člověk zůstává neobrácený, zůstává všechno stejné. Budete stejně zklamáni. To mne vede k tomu druhému:

II. Jeden obrácený a jeden neobrácený

Jsou tu Efrajim a Gedeon. A jeden z nich se obrátí a je zcela jiný člověk, a ten druhý zůstává, jaký byl. Jak to dopadne? Vždycky tak, že ten neobrácený uchvátí vinobraní a tomu obrácenému zůstanou paběrky. Uvidíte.

Ale vždyť je to úplně stejné, jeden jako druhý. Kde je nějaká změna? Úplná změna se dostaví jen tenkrát, když se do toho vloží Boží vyvolení. Nic o tom nevíte? Jak byste o tom mohli vědět, když jste to dosud nezakusili? To nejsou věci, které se učí, nýbrž které se žijí. Když jste slepí, jak budete věřit, že strom krásně kvete? A vy si myslíte, že Pán Bůh má svět na to, abyste se rvali o vinobraní? Ne, Pán Bůh má svět na to, aby, když se Efrajim a Abíezer rvou, se do toho vložil svým vyvolením. Vyvolený a obrácený člověk – to je jedno a totéž. A vy řeknete: „My se tě neprosíme o žádné obrácení!“ Nu, to jen povídáte, že se vám neděje žádná křivda. Nechcete o tom nikdo ani slyšet, ale on se neptá, ten lítostivý, nýbrž dotkne se svým svatým Duchem svědomí, a teď se ty věci podají samy. Každému se otevrou oči a každý vidí: „Já jsem to lvíče, které hledí někde něco uchvátit. To

jsem já!“ To vám z lidí nikdo nedal. „Já jsem takový Efrajim. Co jim nesu?“ „Hřích jim nesu, kterého je tu nazbyt. Co já si počnu, aby to bylo jiné?“ Bez něho to nebude jiné, ale on ti to zjevuje proto, aby zjevil své evangelium. Přišel na svět v našem těle, ten nejkrásnější, a nese to nejvzácnější. Jak to dopadne? Hospodin na něho uvalil nepravosti nás všech. On trpí a mlčí, to je jeho vinobraní, a umírá na dřevě kříže a neproklíná, a je zde přítomen a koná své dílo, jak ráčí. On vede důkaz, že tu je. Krev Ježíše Krista nás očisťuje od každého hříchu. On je tvůj a ty jsi jeho. A teď se ukáží divné věci. Vy jste jeho, ale nebudete takoví, jací jste byli. Teď se k tobě pozene Efrajim. „Nepřipodobňujte se tomuto světu!“ Jak to dopadne? Jestli vás vyvolil, pak nesmíš bát toho, jak dopadnou ti, které obrátil. On tě obrátil k tvému štěstí! Efrajim uchvátí a proto vidím, že společenské věci žádným zákonem nemůžete smířit, on vás předběhne a uchvátí, co může uchvátit. Když se jeden obrátí, ten druhý uchvátí vinobraní a vám zůstanou paběrky.

Ale nyní to třetí:

III. Paběrky obrácených

Teď se krásně podívejte na ten paběrek, který vám nechali. Jestli jste obrácení lidé a Pán Bůh vám dal paběrky, ukáže se, že ten váš paběrek je lepší než to jejich vinobraní. Jestli jste se obrátili, což není ten váš paběrek lepší než to, co mají oni? Ó, kéž by vám vzešlo světlo! On vás z milosti obrátil a dal vám podíl levitů. Otevřete si, prosím, Deuteronomium 10,9. Co tam čtete? „Proto se Lévimu nedostalo podílu ani dědictví s jeho bratry. Sám Hospodin je jeho dědictvím, jak k němu mluvil Hospodin, tvůj Bůh.“ Ti ostatní dostali každý svůj díl země a Lévi nedostal, protože mu Pán Bůh připravil sám sebe za podíl. „Já jsem tvůj podíl!“ Ty jsi u mého stolu, ty jsi domácí Boží. Vždycky u něho a taková mysl, jakou on má, takovou práci, jakou on si přeje! Z toho budeš mít veliký zisk!

Ale paběrek je paběrek! To se vám jen zdá. Jestli je to z jeho rady, tak vám nevybral to nejšpatnější! Tak to není, že rozdělí svět a světákoví dal všechno a pak si vzpomněl, že by měl něco dát také svému lidu! Podívejte se do Deuteronomia 32,8–9: „Když Nejvyšší přiděloval

pronárodům dědictví, když rozsazoval lidské syny ... Hospodinovým podílem je jeho lid.“ To není tak, že si na vás vzpomněl, až když už nic nezbylo. Je to přesně naopak. Co vám přídělil, to vám přídělil z veliké lásky. On vám přeje jako všemohoucí Přítel. Není to takové, jaké to je, protože to nemůže být jiné, nýbrž proto, že to zatím jiné mít nechce. Podívejte se na svůj paběrek a uvidíte, že je vzácnější než cokoli jiného. Dr. Moody byl dobrý přítel našich farářů. Byl nemocný a lékař ho poslal do Brazílie, kde jsou velké prerie a louky a mnoho koní a málo cest. Když se tam na poušti přihlásí cestovatelé, tu se objeví tolik a tolik osedlaných koní. Moody sedl na toho posledního, kterého mu nechali. Ale koně nejsou stejně dobří. Kůň dr. Moodyho byl však znamenitý. Tu se jeden k němu přitočil a povídá: „Já jsem nevěděl, že tomu tak dobře rozumíte.“ „Vždyť já tomu nerozumím ani trochu! Já si sedl na toho, kterého jste mi nechali!“ To je náhoda, ale tak se to má vždycky v životě obráceného člověka, který jen paběkuje. Vy jste na světě, abyste byli jeho, a přinesli druhým, co jim patří. Vy šťastní lidé!

Ale je tu ještě jedna možnost. Představte si, že se obrátí Efrajim i Gedeon. Jak to pak dopadne s vinobraním a paběrkou? Nic se nebojte! Pak jsou oba Božími šafáři a nic víc. Když jste obrácení a dá vám do hrsti vinobraní, máte jen víc starostí. Vy si myslíte, že rozdělování je tak lehká věc? – Představte si, že nastalo království Boží. Všichni jsou obrácení, všichni mají na mysli jen a jen vůli Boží. Nebojte se řádů království Božího! Ale zatím se věci mají tak, že oni jsou neobrácení. Nu, pak se nebojte svého podílu, když se druhým zdá býti paběrkem. Jestli jsi obrácený a druzí neobrácení, pak je tvůj paběrek lepší než jejich vinobraní. „Což není Efrajimovo paběrkování lepší než Abiezerovo vinobraní?“ Amen.

Kázáno 24. dubna 1910.

PRŮVODCE PRO RODIČE

Jak mluvit s dětmi o politické angažovanosti

Andrew T. Walker & Christian Walkerová

Špatné přístupy k politice

Měli bychom si něco ujasnit: jakkoli je politická angažovanost důležitá, žádná pozemská politická utopie není možná. Politika na této straně nebe se často rovná zmírňování následků hříchu více než zajištění dokonalého politického společenství. Ale realistická očekávání ohledně toho, co je možné v padlé době s mnoha různými lidmi žijícími v komunitě, nijak nesnižují důležitost toho, abyste si byli vědomi toho, co se ve vaší komunitě děje, a radostně a vytrvale bojovali za spravedlnost. Někteří možná nebudou souhlasit s tím, co se chystáme říci, ale myslíme si, že být věrným křesťanem znamená věrně spravovat a věrně si všímat místa, kde člověk žije, a toho, co se děje a co ovlivňuje životy všech. Je vaší povinností vědět, co se děje ve vašem světě a ve vaší komunitě, a pracovat způsobem, který je pro vás vhodný, aby zde byla nastolena vláda spravedlnosti a práva (Jr 29,4–7). To ovšem nevnímáme jako poslání církve, ale jako poslání zbožných občanů, aby svá města, státy a národ utvářeli k dobrému.

Pokud jste křesťanský rodič, neříkáme, že musíte celý den poslouchat rádio, sledovat kabelové zpravodajství nebo procházet sociální média a sledovat ty nejžhavější politické debaty, ale neměli byste mít ani hlavu zabořenou v písku. Před posedlostí politikou je třeba se chránit se stejným důrazem, jako je třeba odmítat lhůstevnost k politice. Jak lhůstevnost, tak posedlost jsou si stejně podobné v tom, že jsou špatným přístupem k politické angažovanosti.

Biblické principy

Zde je několik základních biblických, teologických a filozofických zásad týkajících se politické angažovanosti, které by měl znát každý křesťanský rodič:

- Křesťanská účast na veřejném dění vyžaduje úsilí o spravedlnost, sociální odpovědnost a péči o lidská práva.
- Křesťané by si měli všítat, jak politika ovlivňuje spravedlnost, přirozenou rodinu, náboženskou svobodu a veřejnou morálku. Tři oblasti, na které je třeba dávat pozor, pokud jde o jejich dopad na politiku, jsou kategorie z řádu stvoření: existence, identita a rodina.
- Politika je koordinovaná činnost ve prospěch spravedlnosti.
- Volby mají reálné důsledky, které ovlivňují společnost v dobrém i ve zlém.
- Nejlepší způsob, jak se politicky angažovat, je začít na místní úrovni.
- Křesťané by se měli chovat k vládním úředníkům s respektem, i když s nimi silně nesouhlasí.
- V politické debatě je důležité určit, v čem spočívá nesouhlas. Určení toho, v čem nesouhlas skutečně spočívá, pomáhá vytýčit cestu ke vzájemnému pochopení odlišných pohledů.
- Vyhýbání se osobním urážkám v politické konverzaci je velmi důležité pro zachování ducha zdvořilosti.
- Ačkoli je to politováníhodné, polarizace je nevyhnutelná, protože světonázorové rozdíly mezi soupeřícími politickými stranami, platformami a kandidáty jsou stále výraznější.
- Zda je člověk součástí politické menšiny, nebo naopak většiny, není samo o sobě ctností nebo neřestí. Důležitý je morální obsah toho, co člověk v politice dělá.
- Romantické odmítání zapojení se do politiky je hloupé a nezohledňuje, jak může reálná účast na tvorbě zákonů pozitivně ovlivnit politiku a kulturu.
- Jak kdysi poznamenal Carl F. H. Henry, je odpovědností církve „vyhlášovat měřítka, podle nichž budou národy nakonec souzeny, a božské normy, kterým se člověk a společnost musí přizpůsobit, má-li civilizace přetrvat“ (Carl F. H. Henry, „An Ecumenical Bombshell,“ *Christianity Today*, September 15, 1967, 28.).

Průvodce konverzací

Protože věříme, že domov je ústředním místem pro rozvoj další křesťanské generace, nazýváme naši posloupnost konverzačních instrukcí „patry“, které odpovídají domovu. Dále najdete tři „patra“ biblických pravd a podnětů ke konverzaci. Namísto přísných věkových směrnic používáme „patra“ jako vodítka, která vám pomohou určit, kam by se vaše dítě mohlo nejlépe zařadit na základě svého vývoje, zralosti a věku.

Děti z prvního patra jsou pravděpodobně ve věku od čtyř do osmi let, děti z druhého patra jsou pravděpodobně ve věku od osmi do dvanácti let a děti ze třetího patra jsou pravděpodobně ve věku od dvanácti do šestnácti let. Pokud si myslíte, že je vaše dítě připraveno na dospělejší konverzaci, přesuňte se do dalšího patra. Pokud si myslíte, že vaše dítě není na konverzaci připraveno, přesuňte se o patro níže. Jednotlivá patra nejsou pevně daná a mají vás vést k důkladnému probírání témat podle toho, jak vaše dítě roste, a pomoci vám udržet si kulturní náskok.

Nezapomeňte, že chcete být první osobou, která se svým dítětem povede rozhovor, abyste mohli položit biblické základy. V opačném případě vytvoří základy kultura za vás. Buďte bdělí a udržujte si před kulturou náskok.

První patro

Biblické pravdy

- Vláda je instituce, která má na starosti tvorbu zákonů pro danou zemi nebo stát. Vydává pravidla a zákony na ochranu svých občanů (lidí), kteří v dané zemi či státě žijí. Tato pravidla a zákony zajišťují bezpečnost občanů a trestají občany, kteří se rozhodují špatně (Ř 13,1–7).
- Veškerá vláda je pod Boží autoritou. Bůh má na starosti všechno na nebi i na zemi.
- Vláda vydává pravidla, která pomáhají chránit rodiny a děti a pomáhají komunitě (všem lidem, kteří žijí a pracují společně v jednom městě nebo regionu).
- Měli bychom se starat o naši vládu, protože Ježíš nám říká, abychom se navzájem milovali. Měli bychom naší vládě pomáhat,

protože pomáhá našim sousedům a komunitě žít společně v dobrém (Jr 29,4–7).

- Bůh nám říká, abychom poslouchali naše pozemské představitele, když vydávají zákony o tom, jak žít na zemi (1 Pt 2,13–17).
- Musíme být laskaví a milující, i když s druhými nesouhlasíme (Kol 4,6).

Začínáme konverzaci

- Kdo je v čele země? Kdo vytváří pravidla a zákony? K čemu slouží pravidla a zákony?
- Komu je vláda podřízena? Co má na starosti Bůh?
- Jaká pravidla vytváří vláda? Jsou tato pravidla dobrá nebo špatná?
- Měli bychom se vládou zabývat? Proč bychom se o ni měli starat? Proč bychom se měli starat o své bližní? Jak se staráte o své sousedy?
- Koho máme podle Boha poslouchat? Kdy máme poslouchat své pozemské vůdce?
- Budeme vždy se všemi souhlasit? Jak bychom se měli zachovat, když s někým nesouhlasíme? Už jste někdy s někým nesouhlasili? Jak jste se zachovali?

Druhé patro

Biblické pravdy

- Vláda vytváří pravidla a zákony na ochranu občanů zemí a států. Cílem vlády je uznávat Bohem daná práva lidských bytostí, zajišťovat bezpečnost občanů a trestat zlo (Ř 13,1–7).
- Vláda je pod Boží autoritou a její úlohou je společné dobro rodiny a komunity.
- Společné dobro je, když vláda přijímá takové zákony, aby umožnila lidem žít, rodinám růst a komunitám se rozvíjet.
- Bůh nás vyzývá k tomu, abychom milovali své bližní. Láska k bližnímu nás povede k tomu, abychom se zapojili do vlády a usilovali o zákony, které umožňují rozkvet jejich života (Jr 29,4–7).
- Bůh nás vyzývá k tomu, abychom poslouchali své pozemské vůdce. Vládu máme poslouchat, respektovat a ctít, pokud se ovšem nezpronevřuje Božím přikázáním (1Pt 2,13–17).

- I když nesouhlasíme s politikou, musíme mluvit pravdivě a s milostí (Kol 4,6).

Začínáme konverzaci

- Co je úkolem vlády? Myslíte si, že vláda vždy správně plní své úkoly? Proč ano, nebo proč ne?
- Komu vláda podléhá? Jak byla vláda koncipována? Kdo ji takto navrhl? Proč podle tebe Bůh pro nás na zemi ustanovil vládu?
- Co je to obecné dobro? Jaké znáte zákony, které umožňují lidem žít, rodinám růst a komunitám se rozvíjet?
- Jak bys měl komunikovat se svým sousedem? Jak projevuješ lásku svému bližnímu? Pokud miluješ svého bližního, jak tě to povede k tomu, že se budeš chtít podílet na vládě a tvorbě zákonů, které jsou pro něj dobré? Jaké zákony jsou dobré pro tvé bližní?
- Jak máš jednat se svými pozemskými vedoucími? Posloucháš, respektuješ a ctíš vládu a její vedoucí představitele? Kdy bys vládu neposlechl?
- Co znamená mluvit o politice s pravdou a milostí? Neshodli jste se někdy s někým na politice? Jak jste v takovém sporu reagovali? Jak byste mohli mít neshody a přitom mluvit v pravdě a s milostí?

Třetí patro

Biblické pravdy

- Úkolem každého pozemského politického režimu je uznávat přirozená práva lidských bytostí, podporovat systém rovné spravedlnosti před zákonem, usnadňovat přístup ke společnému dobru a trestat zlé skutky, kterých se lidé dopouštějí jeden vůči druhému (Ř 13,1-7).
- Obecné dobro je prospěch nebo zájem všech lidí ve skupině nebo společnosti. Jako křesťané bychom se měli angažovat v politice, abychom usilovali o obecné dobro, které umožňuje jednotlivcům, skupinám a institucím vzkvétat kvůli tomu, k čemu jsou určeny: aby lidé žili, rodiny vzkvétaly a komunity prosperovaly. Politika je způsob, jakým organizujeme svůj život ve společnosti (Jr 29,4-7).

- Obezřetnost je ctnost spočívající v pozornosti nebo opatrnosti vůči možnému nebezpečí. Křesťané musí být obezřetní, pokud jde o politiku. Ne všichni se shodneme na tom, jaká politika je nejlepší. O některých opatřeních lze mezi křesťany opatrně diskutovat, např. o kontrole zbraní a zdravotní péči. Jiné oblasti politiky jsou věcí morálky a křesťané se jich musí pevně držet, např. právo na život, identita muže a ženy a definice manželství. Musíme rozlišovat, jaké strany, platformy a politické názory jsme ochotni podporovat, podle toho, jak se vědomě staví k morálnímu zlu nebo proti němu (Ž 34,14).
- Bůh vyzývá křesťany, aby poslouchali, respektovali a ctili stát a dodržovali jeho zákony až do té míry, pokud nedojde k neposlušnosti vůči Božím příkázáním. Stát není určen k tomu, aby vás nasměroval k Bohu nebo řešil teologické otázky. Role vlády je omezena na pozemské záležitosti.
- Křesťané musí být odvážní a slušní. Budeme se rozcházet v názorech na politiku, politiky, platformy atd. Vyhybat se osobním urážkám v politické konverzaci je velmi důležité pro zachování slušného chování. Musíme se cvičit ve zdvořilosti a učit se, jak dobře souhlasit a také jak přátelsky nesouhlasit (Kol 4,6).
- Nejlepším místem pro zapojení se do politiky je místní úroveň. A nezapomeň se zaregistrovat k volbám, až ti bude osmnáct let.

Začátky konverzace

- Jak by se křesťané měli dívat na státní úřady a zákony? Jak daleko by měli křesťané zajít v poslušnosti vůči pozemské vládě? Proč je vláda omezená?
- Budeme se v politice vždy shodovat? Co by se mělo stát, když se neshodneme? Už jsi měl někdy neshody ohledně politiků nebo politiky? Jak jsi takový rozhovor zvládl? Jak bys ho mohl příště vyřešit lépe?
- Co je smyslem vlády, podle toho, jak ji Bůh zamýšlel? Co jsou to lidská práva? Jak uznáváme přirozená práva lidských bytostí a jak posuzujeme, zda naše zákony odrážejí Boží měřítko spravedlnosti? Jak prosazujeme rovnost spravedlnosti před zákonem a co je třeba změnit, aby zákony více odpovídaly

Božímu měřítku spravedlnosti? Jak podporujeme společné dobro? Jak trestáme zlé skutky? Když se podíváme na různé formy vlády ve světě, kdo to dělá dobře a kdo špatně? Proč? Jaká forma vlády je podle tebe nejlepší a proč? Jaká je podle tebe nejhorší forma vlády a proč?

- Co je to obecné dobro a proč bychom o něj jako křesťané měli usilovat? Jak podle tebe vláda umožňuje lidem žít, rodinám vzkvétat a komunitám prosperovat? Souhlasíš s tím, že politiku lze zjednodušeně shrnout jako zorganizování našeho života ve společenství? Proč ano, proč ne?
- Co je to obezřetnost a proč je to ctnost, kterou musí křesťané uplatňovat také na politické scéně? Co znamená, že na některé zásady politiky lze pohlížet volně a na jiné je třeba pohlížet pevně? Na jakých zásadách se podle vás křesťané musí shodnout a na jakých zásadách se podle vás mohou neshodnout? Co je to morální zlo? Proč musíme být tak pečliví a nároční, pokud jde o politické platformy, politiky, strany atd. z hlediska morálního zla? Stalo se ti někdy, že se ti líbil nějaký politik, ale nesouhlasil jsi s jeho politikou? Co sis o tom myslel/a?
- Jak by měli křesťané reagovat na vládní autoritu? Jaká je role vlády při řešení pozemských a nebeských záležitostí? Jak daleko bychom měli zajít ve vztahu k politice a vládě?
- Neshodl ses někdy s někým na politikovi nebo politice? Jak jste to řešili? Co říká Bůh o tom, jak bychom měli jako křesťané řešit neshody? Můžeme dovolit, aby politika způsobila rozdělení v naší církvi nebo mezi bratry a sestrami křesťany? Jak se dá naplánovat příští debata o těchto vyhrocených tématech?
- Kde je nejlepší začít? Kdy se můžeš zaregistrovat k volbám?

Blog Crossway
www.crossway.org

O MILOSRDENSTVÍ

Jan Hus (1369–1415)

Buďte milosrdní, jako je milosrdný váš Otec. (Lk 6,36)

Milosrdenství je snaha pozdvihnout bídného z bídy. To se někdy děje s pocitem soucitu, jako je milosrdenství lidské, jímž je člověk pohnut a chce se slitovat nad svým bližním, jindy bez pocitu soucitu, jako je milosrdenství Boží. Neboť Bůh, když prokazuje milosrdenství, netrpí s člověkem tak, jako člověk sám, když vidí, že jeho bližní trpí bídu.

Nejprve s ním spolutrpí ve svém soucitu a pak ho účinně pozdvihuje z bídy, v níž vězí. A poněvadž pravá láska počíná sama od sebe, proto člověk, když se chce slitovat nad druhým, nechť se dříve slituje sám nad sebou. Vždyť největší bída je bída duše, jež je smrtelným hříchem, neboť samu duši činí bídnou. Nic není bídnějšího nad onoho bídného, jenž smrtelně hřeší. Proto i kdyby byl někdo hrozně ošklivý a plný vředů, přece se více líbí Bohu než ten, jenž je v těle krásný, ale vězí ve smrtelném hříchu.

Bída duše je tak veliká, a kde je svrchovaná bída, tam je třeba svrchovaného slitování. Je-li tedy člověk ve smrtelném hříchu, nechť se sám nad sebou slitovává, on, jenž dříve byl sám sobě nepřítelem, sám sebe zabíjel a usmrcoval. Když se sám nad sebou slitovává, křísí sám sebe ze smrtelného hříchu. Nechť se tedy člověk slitovává nad svou duší a snaží se zalíbit se Bohu tím, že ji vyproštuje ze smrtelného hříchu. V důsledku toho pak bude mít soucit i s ostatními. Ten, kdo je sám bídný, nemůže mít s nikým soucit. A tudíž nechť sám sebe především vytrhne z bídy hříchů a hledí pak také, aby z ní vytrhl i svého bližního a nejdříve aby pomohl své vlastní duši.

Tak na příklad otec synu, matka dceři, sestra sestře, dcera otci, kdyby se viděli navzájem v tělesné bídě, aby si navzájem pomohli a nad sebou se slitovali. Tak jednal Kristus, jenž, aby člověka vytrhl z bídy duševní, sám se dříve chtěl stát podobně bídným.

HOSPODIN SE UJÍMÁ VDOVY

Austin Walker

Hospodin ochraňuje ty, kdo jsou bez domova, ujímá se sirotka i vdovy, svévolným však mate cestu. (Ž 146,9)

Ve starověkém pohanském světě bylo pro ženu nejobávanějším osudem ovdovět. Ztráta ochránce a živitele byla považována za to nejhorší, co vás mohlo potkat. Slovo „vdova“ je pravděpodobně odvozeno od kořene slova, které znamená „opuštěná“, „prázdná“ nebo „opuštěná“. Antičtí bohové byli považováni za bezmocné, neschopné pomoci vdovám. V dnešní době, když smrt odstraní manžela, se často dostaví strach, zoufalství a bezmoc. Pak se až příliš často strašlivě odhaluje náboženský a morální bankrot našeho světa jednadvacátého století. Ti, kdo důvěřují Bohu, však mají být jiní. V Písmu je Bůh zobrazen jako ten, kdo se vdov ujímá a kdo je drží.

Ve Starém zákoně byla právní situace vdovy často jedním z hlavních problémů, kterým musela čelit. Bylo pro ni těžké domoci se spravedlnosti. Často se setkávala s tím, že si jí ostatní vůbec nevážili a její potřeby byly zanedbávány. Boží péče a zájem se odrážely v řadě různých příkázání, která dal izraelskému národu a jejichž cílem bylo vdovy zaopatřit a podporovat. Například vdovin šat nesměl být nikdy vzat do zástavy (Dt 24,17). Nebo jinde: Paběrky po sklizni obilí, oliv a hroznů měly být ponechány pro cizince, sirotky a vdovy (Dt 24,19–21). Vdovy neměly být vyloučeny ze svátku týdnů (Dt 16,11) a měly jíst a užívat požehnání, která Bůh národu přinesl z „desátků jejich úrody ve třetím roce“ (Dt 26,12–13). Těmito různými způsoby Bůh poskytoval vdově úlevu, a tak ji zachovával a udržoval při životě.

Ale také se zastal vdovy, když se k ní někdo choval nevlídně. „Žádnou vdovu a sirotka nebudete utiskovat. Jestliže je přece budeš utiskovat a oni budou ke mně úpět, jistě jejich úpění vyslyším“ (Ex 22,21–22). Bůh není předpojatý. Nezaměřuje se na bohaté a dobře oblečené, zatímco by s chudými a potřebnými zacházel s opovržením (viz Jk 2,1–4).

Nedá se podplatit jako lidé: „Zjednává právo sirotku a vdově, miluje hosta a dává mu chléb a šat“ (Dt 10,18). Vytyčuje „mezníky vdovy“ (Př 15,25). Každý, kdo přemístil hraniční kámen vymezující pozemek ve vlastnictví vdovy (nebo jiného Izraelce), se provinil krádeží. Bůh toto zlo odsoudil a varoval Izrael, že proti takovému podloudnému zloději použije svou moc a přijde vdovu bránit (viz Př 23,10–11). Tento druh ochrany byl pro vdovu také prostředkem úlevy.

Je snadné si nevšimnout důvodu, který Bůh uvedl pro zaopatření vdov a jejich pomoc. Nemluví a nedává Božímu lidu příkázání bez dobrých důvodů. Izrael kdysi zažil „soužení“ v Egyptě. Byli sužováni. Byli podrobeni těžké otrocké práci. V egyptské zemi s nimi bylo jako s cizinci špatně zacházeno. Vyčerpání tímto útlakem sténali, ale Hospodin jejich sténání vyslyšel (Ex 2,23–24). Přišel jim na pomoc a vykoupil je. Nyní měli těm, kdo se ocitli v nesnázích, projevat stejnou lásku a péči, jakou sami zakusili z Boží ruky (Ex 22,21; Dt 24,18.22). Pán řekl, že k tomu patří i prokazování lásky a péče o vdovy mezi nimi a zajištění toho, aby nebyly zanedbávány a nebylo s nimi špatně zacházeno.

Žalm 146,9 říká, že Hospodin „se ujímá“ vdovy. To znamená, že jí pomáhá a podporuje ji v její velké ztrátě. Je to právě on, kdo jako spravedlivý Král „tištěným dopomáhá k právu“ a „hladovým chléb dává“ (v. 7). Přichází tedy na pomoc vdově, která je zranitelná a slabá, a stojí mezi ní a těmi, kdo by ji chtěli ignorovat nebo jí ublížit. Ať se tedy vdova pokorně odevzdá svému Bohu, neboť Písmo říká: „Hospodin se ujímá pokorných, svévolníky snižuje až k zemi“ (Ž 147,6). Takto vdovu zaopatřuje a zároveň ji chrání.

Všemi těmito příkázáními se táhne nit týkající se pomoci vdovám a jejich ochrany. Spojuje je charakter samotného Boha. Oplývá dobrotou, laskavostí a milosrdenstvím. Jeho oči jsou vždy otevřené, aby viděl těžkou situaci vdov, a jeho uši vždy slyší jejich volání. On je skutečně ten, kdo je připraven nejen projevit svou moc, aby vdovu bránil a chránil ji v její zranitelnosti, ale také jí přijít na pomoc a ulevit jí ve všech jejích potřebách. Přesné prostředky, kterými Bůh vdovu podporuje, mohou být dnes trochu jiné, ale Boží charakter se nezměnil.

Tak jako včely sbírají a shromažďují pyl, aby ho proměnily v med, tak „moudří lidé shromažďují poznání“ (Př 10,14a). Jako vdova budeš

muset toto poznání Božího charakteru uchovávat a dobře ho využívat, aby se ti stalo příjemným. Když tě satan bude pokoušet k zoufalství a hrát na strunu tvého strachu a namlouvat ti, že kdyby tě Bůh skutečně miloval, nikdy by nedopustil, aby ses stala vdovou, musíš ďáblovy lži odrazit mečem Ducha, který ti Pán dává do ruky – Božím slovem (Ef 6,17). Satan neustále útočí na Boží charakter. Takto svedl i Evu. Nedovol mu, aby tě zlákal podobným způsobem.

Vrať se k výše uvedeným příkázáním a vezmi si je k srdci. Ať už se cítíš jakkoli, stále je tvou křesťanskou povinností důvěřovat laskavosti nebeského Otce. Lehni si jako do vany a ponoř se do jeho dobroty a lásky a do jeho zaopatření a ochrany. Rozjímejte o jeho příkázáních. Jsou to ve skutečnosti Boží zaslíbení, která ti Bůh dává jako vdově, a projevují jeho lásku a ochotu ulevit ti. Nezavázal se, že tě zaopatrí, že ti přijde na pomoc právě v okamžiku, kdy jsi zranitelná? V dalších kapitolách se budeme zabývat některými z těchto způsobů, jimiž Bůh posílá úlevu. Bohužel pravděpodobně zjistíš, že i dobří přátelé tě zklamou. Na rozdíl od tebe po nějaké době zapomenou na tvůj zármutek a obavy a někdy se stanou bezcitnými a necitlivými. Na druhou stranu Pán dal příkázání a dal zaslíbení. Zapomene na své vlastní slovo? Zapomene na tebe? Pokud by něco z toho udělal, přestal by být Bohem.

Proto neváhej a obrať se se svou věcí k nebeskému trůnu, kde Bůh naklání své soucitné ucho. Uč se spoléhat na jeho charakter, neboť se zjevuje jako ten, kdo se ujímá vdov. Pokud toto čteš, ale ještě Bohu nedůvěřuješ, pak tě naléhavě vyzývám, abys poznala Boží charakter a jeho srdce ve vztahu k vdovám. Možná jsi o Bohu nikdy předtím takto nepřemýšlela nebo jsi měla sklon si myslet, že si tě Bůh nevšimá. Zde je výchozí bod na cestě k objevení toho, jak tě tento Bůh může potěšit ve tvém zármutku.

USTANOVENÍ STARŠÍCH – ZVLÁŠTNÍ PŘÍPADY

Clifford Pond (1924–2015)

Nyní musíme zvážit dvě konkrétní situace. Zásady, které jsme již probrali, budou obecně platit i nadále, ale v těchto případech mohou být užitečné další pokyny.

Tam, kde ještě neexistuje vícečlenné staršovstvo

Tam, kde ještě neexistuje vícečlenné staršovstvo a sbor vede pastor se skupinou diákonů, může být proces změny nebezpečný. Ve fázi vyučování je třeba si jasně uvědomit dvě věci. Jedná se zejména o povahu vedení církve a dále o otázku rovnosti starších. Pokud tyto otázky nebudou vyřešeny, vyvstane zmatek při dalším rozhodování církve.

Celý proces změny je třeba velmi pečlivě promyslet. Pokud by například pastor jednal na vlastní pěst, sám navrhoval kandidáty a vyhodnocoval návrhy členů, může zjistit, že se jedná o velmi choulostivou záležitost. V minulosti takový postup někdy vedl k vážným nedorozuměním, rozdělení a dokonce k rezignacím. Nejlepší je postupovat k této záležitosti pozvolna. Jedním ze způsobů je zajistit, že od určitého okamžiku budou všechna jmenování diákonů uznána buď s odpovědností „staršího“, nebo s odpovědností „diákona“. Všichni pak budou spolupracovat, dokud nebude vhodná chvíle provést rozdělení na diákoný a starší.

Tento proces má některé výhody. Znamená to, že se předpokládá, že k tomuto okamžiku dojde, a že již existují muži, kteří jsou církví uznáni za starší. Až nastane čas, kdy budou církvi předloženy návrhy na samostatné staršovstvo, bude už ze strany církve vyslovená důvěra vhodným lidem. Potom bude obvykle záležet na staršovstvu, aby předložilo konečné návrhy. Také pokud by před ustanovením samostatného staršovstva v církvi nastalo období bez pastora, je zde zachovaná určitá pastorační kontinuita, která je pozitivní.

Jiný způsob je možný, pokud je mezi členy kromě pastora ještě jeden bratr, který by byl pro všechny zúčastněné bezpochyby jasnou volbou. Necht' je tento člověk jmenován a bude se s pastorem dělit o odpovědnost za další doporučení. Z praktického hlediska je často méně než uspokojivé mít kromě muže, který je „na plný úvazek“, pouze jednoho dalšího staršího. Je pravděpodobnější, že pastor plus dva budou efektivnější. Pokud však ve sboru nejsou vhodní muži, nemělo by se se jmenováním spěchat, ať už se používají jakékoliv argumenty, které by mohly svědčit o opaku. Staršovstvo nesmíme ustanovit „za každou cenu“ nebo jen proto, že „je to v kurzu“.

Pak je důležitý také postoj stávajících diakonů. Mohou mít pocit, že jsou degradováni! Také pokud by z jejich řad byl někdo navržen na staršího, je třeba se citlivě věnovat pocitům ostatních. Možná by bylo nejlepší, kdyby byli všichni dotyční požádáni o rezignaci a o nové ustanovení; všichni mohou být ochotni přijmout to, co se doporučuje, ale často je rozdíl mezi tím, jak si muži upřímně myslí, že budou reagovat, a tím, co v okamžiku rozhodování skutečně dělají. Zde musíme být velmi opatrní. Všichni jim věří, když říkají: „Ano, přijmeme vše, co se navrhuje; ano, jsme pokorní před Bohem; ano, přijmeme to.“ Ale když přijde chvíle a člověk není ustanoven za staršího, tak přes všechnu upřímnou víru, že bude reagovat správně, to tak prostě nebývá. Dábel dobře ví, jak takové situace využít. Je třeba dbát na to, aby nevznikla žárlivost nebo zášť. Pokud k nim dojde, nemělo by to mít vliv na přijatá doporučení; obvykle to svědčí o jejich správnosti. Je však třeba věnovat soucitnou pastorační péči těm, kteří se cítí poškozeni. Plné využití darů dotyčných by mělo časem zahojit rány. Pokud se tak nestane, je třeba uplatnit normální biblickou kázeň.

Jakmile dojde k ustavení vícečlenného staršovstva, církev si začne uvědomovat změny. Měli bychom být připraveni na přechodné období. Předchozí vyučování mohlo být nanejvýš biblické a důkladně praktické, ale zkušenost nám říká, že dokud členové nevidí, jak uspořádání funguje, mnozí nechápou, čemu bylo vyučováno. Zoufalý pastor se může ptát, zda je vůbec učil – nebo se mu to jen zdálo! Je třeba trpělivosti a ochoty netrvat na ideálech, alespoň zpočátku. Starší a diakoni sami potřebují čas,

aby se ve svých nových rolích adaptovali, a církev s nimi musí mít trpělivost.

Povolání staršího z jiného sboru

Jiným případem je ustanovit za staršího někoho z jiného sboru. Doufám, že už máme za sebou praxi z dřívějších dob, kdy jedna církev povolávala pastora z jiné církve, aniž by se o tom té druhé zmínila. Zároveň pastor nedal svým vlastním diákonům, natož sboru, žádnou informaci o tom, že se stěhuje, dokud celá záležitost nebyla podepsána, vyřízena a zpečetěna.

Pokud církev cítí, že musí hledat staršího mimo vlastní církev, měla by se snažit vyhnout tomu, aby si vzala staršího ze stejné pozice v jiné církvi. Opět by měla existovat flexibilita. Někteří muži jsou spíše jako evangelisté, kteří budují sbor a pak se přesunou do jiného. Existují různé důvody, proč jiní mohou považovat za správné provést změnu; je však třeba věnovat velkou pozornost tomu, abychom neriskovali narušení dobrého díla bez dlouhých modliteb a velmi pečlivého promyšlení a zkoumání.

Domnívám se, že žádné jméno by nemělo být „vyřčeno“ na otevřeném shromáždění církve dříve, než starší tuto osobu řádně zváží. Členové by měli být povzbuzováni, aby starším sdělili, že je určitý člověk přitahuje. Starší mají mít „uši nastražené“, aby se dozvěděli, že se v církvi něco takového objevuje. V některých situacích mohou mít potřebu vydat doporučení sboru nezávisle na jakýchkoli krocích členů, ale pokud se jedná ze správných důvodů, měli bychom postupně ve všeobecném zájmu o určitý člověka vidět Pánovo vedení.

Není možné ničím nahradit důvěru mezi sborem a jeho vedoucími. Tato důvěra je někdy narušena, pokud starší nevysvětlí lidem, proč si myslí, že člověk, o kterého členové zřejmě stojí, nemá jejich podporu. Každé kladné doporučení by starší měli předložit sboru a domnívám se, že je moudré, aby sbor uvažoval v daném okamžiku pouze o jedné osobě.

Když církev nemá odpovídající vedení, je dobré, když požádá nějakého důvěryhodného bratra z jiné církve, aby ji vedl, dokud se tento nedostatek neodstraní. Takovému bratrovi se často říká moderátor, ale nenapadá mě žádný důvod, proč by měl mít tento nebo jiný titul.

Pokud církev povolává člověka z jiného sboru, bez ohledu na to, jakou službu tam vykonával, měla by se od začátku s tímto sborem o této věci domlouvat. Mezi všemi zúčastněnými by měla probíhat láskyplná diskuse, při níž by se mělo hledat Pánovo smýšlení o navrhovaném kroku.

Je možné, že toto zkoumání začalo po dvou nebo třech kázáních, během nichž církev pocítila neobvyklé duchovní požehnání. Po pečlivém dotazování těch, kteří daného člověka znají nejlépe, se však může ukázat, že jeho dary přece jen nejsou ty, které jsou zapotřebí. Možná jsou v muži, jeho ženě nebo v jeho rodině chyby a omezení, které nejsou na první pohled patrné. Nemohu příliš zdůraznit, že je pošetilé hledat „archanděla Gabriela“. Zdá se, že některé církve nejsou schopny přijmout fakt, že nikdy nenajdou dokonalého muže. Otázkou je, zda jsou nedokonalosti v jasném rozporu s biblickými kvalifikacemi. Jsou nedostatky takové, že by zasahovaly do mysli členů, zatímco by daný muž vykonával svou pastýřskou službu?

Proces zkoumání je velmi delikátní a musí být důkladný. Důkaz tří nebo čtyř nejlepších kázání je naprosto nedostatečný. Mnohokrát museli přihlížející říci: „Věděli jsme, že to nebude fungovat, proč neudělali alespoň základní opatření?“ To platí nejen pro hodnocení člověka ze strany církve, ale také pro hodnocení církve ze strany člověka. Stejně jako církev může akceptovat slabiny člověka, tak i člověk si může být vědom velkých problémů v církvi. Církev může být například rozdělená nebo jí hrozí teologický odklon, ale tyto věci nutně neznamenají, že muž pozvání odmítne. Skvělé je, že ho to nezaskočí. Nemůže o církvi vědět vše, jako by to věděl starší jmenovaný z řad členů; měl by však vědět dost na to, aby svého kroku nelitoval do roka od přijetí pozvání.

Církev i člověk musí provést důkladné zkoumání, ale je třeba dbát na to, aby nedošlo k „honu na čarodějnice“ nebo k „vraždě charakteru“. V dnešní době jsou lidé zvyklí posuzovat jeden druhého podle svých vlastních měřítek a málo se zajímají o to, jaký dopad mají jejich soudy na jejich oběti. Dobrou pověst církve a muže a jeho ženy je třeba zachovat v atmosféře modlitby a láskyplného společenství.

Pokud se vážně uvažuje o člověku z jiné církve, je třeba mu to říct, až bude pozván k opětovné návštěvě. Měl by být informován o průběhu

jednání a zejména by měl znát přesný význam žádostí o kázání. Je žádost součástí velmi raných úvah, nebo je to žádost „s úmyslem“ pozvat ho, aby se do sboru přestěhoval? Pokud je to možné, měl by být zvažovaný muž vyslechnut při kázání ve svém současném prostředí, kdy pravděpodobně neřekne jedno ze svých nejlepších kázání a kdy je možné pozorovat jeho vztahy se členy sboru.

Po modlitbách a konzultacích se církev může rozhodnout, že určitý muž nevyhovuje jejím potřebám. Pokud byl muž informován o tom, že se o něm uvažuje, měl by být informován, že nebude pozván, a měly by mu být sděleny důvody tohoto rozhodnutí.

Pokud záležitost probíhá vstřícně, měli by se vedoucí obou sborů sejit. Také by měla být dána další příležitost, aby se zvoucí církev setkala s mužem, jeho ženou a rodinou, a to při neformálních setkáních, v domácnostech členů, jakož i při různých formálnějších příležitostech.

Od této chvíle mohou postupy v církvi probíhat podle podobného vzoru, jaký jsme již navrhli pro ustanovování starších.

PODPORA HARMONIE V CÍRKVI

Thomas Smyth (1808–1873)

Nové přikázání vám dávám, abyste se navzájem milovali; jako já jsem miloval vás, i vy se milujte navzájem. (J 13,34)

1. Pamatuje na to, že všichni trpíme těmi či oněmi nedostatky a slabostmi (Mt 7,1–5; Ř 2,21–23).
2. Snášejte se navzájem a nezveličujte slabosti druhých (Ga 6,1).
3. Modlete se jeden za druhého při společných setkáních a především v soukromí (Jk 5,16).
4. Vyhýbejte se chození od domu k domu, abyste se dozvěděli novinky a vměšovali se do cizích záležitostí (Lv 19,16).
5. Vždycky buďte hluší vůči jakýmkoli pomlouvačným zprávám a nedopustte, aby bylo proti někomu vznášeno obvinění, dokud nebude dobře podložené a prokázané (Př 25,23).
6. Pokud se některý člen proviní, mluvte s ním nejprve mezi čtyřma očima, než se o tom zmíníte před ostatními (Mt 18,15).
7. Dávejte si pozor, abyste nebyli podezíraví vůči sobě navzájem, a vždycky předpokládejte to nejlepší, i když se to týká jednání, které by mohlo působit dojmem sporu nebo nelibosti (Př 10,12).
8. Dodržujte spravedlivé Šalamounovo pravidlo, totiž zanechat sváru dříve, než se do něj zapletete (Př 17,14).
9. Pokud se některý člen urazil, uvažte, jak slavné a jak bohubilé je odpouštět a jak nepodobné křesťanovi je odplácet (Ef 4,2).
10. Pamatuje si, že ďábel se neustále snaží o to, aby mezi členy církve panoval odstup a nepřátelství, a proto bychom se měli vyvarovat všeho, co by jeho záměru napomáhalo (Jk 3,16).
11. Uvědomte si, o kolik více dobra můžeme vykonat ve světě obecně a v církvi zvláště, když budeme všichni sjednoceni v lásce, než když budeme jednat osamoceně a budeme se oddávat protichůdnému duchu (J 13,35).
12. A konečně uvažujete o výslovném nařízení Písma a o krásném Kristově příkladu, pokud jde o tyto důležité věci (Ef 4,32; 1Pt 2,21; J 13,5.35).

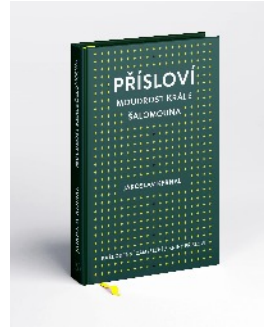

Z naší nabídky

MOUDROST KRÁLE ŠALOMOUNA Každodenní zamyšlení z knihy Přísloví *Jaroslav Kernal*

Rozměr a vazba: 110 x 160 mm, vázaná, s přebalem a záložkou.

Předprodejní cena: 280,- Kč (*Uvedená cena je za knihu v předprodeji a je platná pouze do 20. listopadu 2024. Prodejní cena bude 365,- Kč*).

DEVĚT ZLATÝCH KUSŮ Milosrdenství chci, ne obět *Jan Hus*

Rozměr a vazba: A6, booklet.

Cena: 35,- Kč

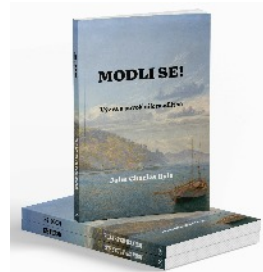
MODLI SE! Výzva a povolání k modlitbě *John Charles Ryle*

Rozměr a vazba: 110 x 160 mm, brož.

Počet stran: 76

ISBN: 978-80-909065-5-6

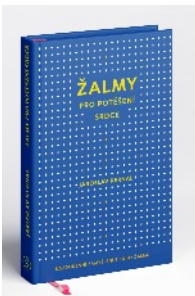
95,00 Kč

ŽALMY PRO POTĚŠENÍ SRDCE Každodenní zamyšlení z knihy Žalmů *Jaroslav Kernal*

Rozměr a vazba: 110 x 160 mm, vázaná, s přebalem a záložkou.

Cena: 365,- Kč

www.eshop.solideogloria.cz

Ⓢ *Spolek Soli Deo Gloria*

www.solideogloria.cz

Praha 2024